

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VI. Regis ad Melanchthonem Epistola, cum huius ad illam responso.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

iam, quam hujus ad illam responſionem velut ſuccurrabo. Regis nomine ſcripta Epiftola ſic habet.

Jam pridem ex Gulielmo Bellaio Langæo, Cubiculario noſtro, & privati noſtri Conſilii Cõſiliario, ſingulari tuum concordia faciendæ, & turbarum ac diſſidiorum in Eccleſia componendorum deſideriũ intellexerã; poſtea vero tam ex litteris ad ipſum ſcriptis, quam ex Barnabæ Vocæi ſermonibus etiam cognovi, lubenter te ad nos venturum, ut cum Doctõribus & Theologis noſtris de reducenda ad unionem Eccleſia, & antiqua Eccleſiaſtica diſciplina ac politiã reſtauranda conferres: quã rem ego omni ſtudio ac ſollicitudine complecti ac promovere cupio. Sive igitur venias ut privatus, ſive publico nomine legatus, mihi longe eris gratiſſimus, ac re ipſa me & pacis, & Germaniã dignitatis perquam ſtudioſum experieris, &c.

Ad hanc Epiftolam Melanchthon reſpondit:

Quamvis pulcherrimum Franciã regnum, Rex Chriſtianiſſime ac potentiſſime, multis aliis rebus quibus undique ornatum cernitur, omnia alia regna excellat: inter præcipuas tamen laudes principem locum id obtinet, quod bonarum litteratarum ſtudiis præ ceteris floruit, & pro Chriſtianiã religionis defenſione aſſidue excubavit. Unde etiam Chriſtianiſſimorum nomen Reges ipſius merito adepti ſunt: quã quidem laus maxima & auguſtiſſima eſt omnium quæcumque in hac terra homini tribui poſſunt. Quare Regiã veſtrã Majeltati niſi laudabilius eſt ac honorificentius, quam quod etiam hoc tempore de Eccleſia, non violentis remediis, ſed Rege optimo ac Chriſtianiſſimo dignis rationibus, conſervanda laborat: dum in tantis diſſenſionibus tam unius quam alterius partis vehementiam ita reprimere ac moderari ſtudet, ut explicata & reſurgata Chriſtianiã doctõrina, & Jeſu Chriſti gloria, & Orãinis Eccleſiaſtici dignitati, & paci publicã conſulatur. Nihil certe tantam gloriam ac laudem meretur, quam ejuſmodi deſiderium; ejuſque auctores ac ſuaſores; niſi Rege dignius cogitari poteſt. Quapropter Majeltatem veſtram rogo atque oro, ut in hanc curam ac cogitationem omnibus viribus incumbere non ceſſet. Quamvis enim publica illa diſſenſio diſſolutis quibuſdam ac pravis Doctõribus aditum in locis quibuſdam patefecerit: multa tamen à bonis viris in apertum producta ſunt, quæ commonſtrari atque in Eccleſia conſervari permagni intereſt. Ac licet petulantia malorum reprimendã ſit: Regiam tamen veſtram Majeltatem obſecro, ne

quorũdam ſcriptorum acerbitate eõ abduci ſe patiatur, ut etiã ea quæ bona ſunt & Eccleſiã utilia, eliminentur. Ad me quod attinet, numquam immoderate eorum opinionones mihi placuerunt, qui pulcherrimum illum & ſanctiſſimum Eccleſiã ordinem corruerunt ac diſſolverunt, ut quo omnes nihil charius & antiquius habere debent. Et quia ſcio, impenſe te favere omnibus iis qui in eo quo ego litterarum genere verſati ſunt: Deum teſtor, me quamprimum Regiã veſtrã Majeltatis aſpexi epiftolam, omne ſtadium ac diligentiam adhibuiſſe, ut quanto cyus mihi ad Majeltatem veſtram proficiendi eſſet facultas, ut qui nihil magis in votis habeam quam Eccleſiam pro virium mearum tenuitate juvare. In bonam vero ſpem erectus ſum, poſtquam intellexi, Regiam veſtram Majeltatem, pro ſingulari ſua prudentia & pietate nihil magis deſiderare, quam ut publicã utilitati & divinã gloriã in omnibus proſpiciatur. Quantis verò diſſicultatibus impeditus jam tenear, ex Vocæo Majeltas veſtra cognofcet: quæ etſi profectionem meã retardarunt, animũ tamen à priſtino diſſidia Chriſtianiã religionis componendi propoſito ac deſiderio nequaquam dejecerunt; uti Vocæus Regiã veſtrẽ Majeltati latius declarabit. Quod ſuper eſt, Regiã veſtrã Majeltati humilime me commendo, ac promitto, me ad bonorũ ac doctõrum hominũ qui in Eccleſia ſunt; judicia, meum ſtadium ſemper accommodaturum. Chriſtus Regiam veſtram Majeltatem florentem & incolũmem conſervet ac gubernet, ad communem totius orbis ſalutem, & divinã gloriã illuſtrationem. Ex Saxonia, V. Calendas Septembris, M. D. XXXV.

Non multo poſt idem Melanchthon ad eundem Regem libellum quendam miſit, hoc titulo inſcriptum: *Conſilium de moderandis Religionis controverſis, ad Gallos*: in cujus initio Papæ auctoritatem ac poteſtatem in Eccleſia Monarchicam concedit, quum ob alia, tum hoc potiſſimum reſpectu, ut univerſalis doctõrinã conſenſus inter omnes quæ ſub Eccleſiã ſunt obedientia, retineatur. Ibidem dicit, magnam illam auctoritatem ac poteſtatem, quam Papa in regna & imperia obtinet, nec ad Eccleſiam, nec ad Evangelium quidquam attinere. Hanc propoſitionem indigniſſime tulit Lutherus, cujus omnia ſtudia eo directã erant, ut Papalem illam majeltatem, quæ vel ſolo nomine erat terribilis; deiceret ac proculcarer. Econtra Melanchthon tam doctõrinã moderationem atq; intellectum quam ceremoniarum atq; abuſuum correctionẽ ad Papam

remittebat: iniquum esse ducens, ut quod ab unius dependet arbitrio, ad plurium judicia referatur. Quia vero sciebat Lutherus, quanti Melanchthon passim ab omnibus in Germania fieret, consilium ejus sive opinionem de moderandis religionis controversiis vellicare aperte non audebat, quamvis privatim ea de re sæpe conquereretur. Reliquos concordia à Melanchthone proposita articulos omittere, tanto periculosiores quanto propius à Catholica religione aberant. Nunc ad institutum revertor.

QUOMODO FRANCISCUS I. REX GAL-
liæ regnum à periculo & interitu vindicavit.

CAPUT QUINTUM.
ARGUMENTUM.

- I. *Lutheranorum machinationes.*
- II. *Eorum audacia rex offenditur.*
- III. *Regis oratio.*
- IV. *Sex Lutherani combusti.*
- V. *Catholica Ecclesia Francisco I. Galliarum regi, & Carolo V. Imperatori salutem suam & incolumitatem debet.*
- VI. *Franciscus I. Rex insigni à Theodoro Beza injuria affectus.*

QUAMQUAM vero Lutherani, ob tot undique objecta impedimenta & obstructos ferme omni ex parte aditus, inter spem ac metum diu ambigui hærent; animum tamen nequaquam despondentes, quanto acrius premebantur, tanto obnitebantur & ipsi pertinacius, neque ullam plane artem omitebant, qua conatus suos promoveri posse sperabant. Verum ecce, dum jam in portu navigare sibi, ac voti compotes videntur, contrario vento abrepti, pæne naufragium fecerunt. Neque enim eo contenti quod passim per totum regnū libellos suos Latina & Gallica lingua scriptos disseminassent, etiam in secretis regis conclave, pueri cujusdam, qui myropola regio, Ferrero nomine, inferviebat, ad id opera abusi, complusculas scedulas & chartas intulerunt, immo in ipso cœnaculo sparserunt. Quin eò progressa est ipsorum insolentia, perpetua hæreseos comes, ut cubiculi regii janua nescio quæ Edicta affixerint, quibus Regi, nisi novo Evangelio locum daret, divina ira denunciabatur. Quod die cernere erat Fontis-bellaquei vel Lupariae portis, itemq; in cœpitis passim & triviis urbis Pa-

risiensis libellos ejusmodi, tam scriptos quam typis expressos, magno numero affixos, adeo ut annus quidam ejus tēporis nomen inde acceperit, vulgo *L'annee des placarts*, id est, Annus libellorum sive Pasquillorum dictus. In his tota Ecclesia omnique ejus ordo & politia lacerabatur, in SS. Missæ sacrificium præcipue horrendæ effundebantur blasphemiae, hoc tandem addito Epilogo: Omnes Episcopos & sacerdotes esse pseudoprophetas, dånabiles, seductores, apostatas, lupos, mercenarios, idololatrias, impostores, mendaces, proditores, fures, blasphematores, execrables, animarū homicidas, Jesu Christi abnegatores, divini honoris prædones, ipsi diabolis deteriores. Hæc elogia sunt, quæ in famoso libello, Novi-castris apud Helvetios impresso, & à Farello, ut creditur, cõposito, sacro ordini tribuuntur: quæ in idem secundo libro hæreticorum Martyrologii inserta leguntur: dignum scilicet tali opere frontispicium. Hoc imprudenti zelo, ait auctor ejusdem Historiæ Ecclesiasticæ, rē & spem omnem fuisse everfam, Rege penitus alienato, qui jam, ut ipsi dicunt, gustum aliquem veritatis perceperat, adeo ut & à sorore Navarrae regina & duobus Langæis fratribus, quorum alter Episcopus erat Parisiensis, persuasus, magnum illum Philippum Melanchthonem, ad cognoscendam plenius causam ad se evocavit.

Porro optimus hic & sapientissimus Princeps, tanto in religione sua constantior quanto magis impugnabatur, impudentissimorum hominum sub Reformationis prætextu Ecclesiæ exitium molientium, nec à minis interim abstinentium, audacia atque insolentia offensus, in ejusmodi libellorū auctores diligenter inquiri jussit. Neque enim quidquam sibi antiquius ac prius habendum existimabat, quam ut laudem illam & honorem quem Pius II. ad Ludovicum XI. scribens, Regibus nostris tribuit, illibatam ad posteros transmitteret: Nimirum Franciæ Regum proprium esse, Catholicam religionem & Ecclesiastici ordinis dignitatē tueri. Quemadmodum vero incendia sæpe non aqua tantum, sed ædificiorum demolitione restinguuntur, ut scilicet materia & alimentum igni subtrahatur, sic Rex mandavit, quo hæresi gliscenti statim obviaretur, ut sine ulla tergiversatione vel exceptione ii qui Ecclesiæ rebellarent, & de Fide Catholica male sentirent, severe coercerentur, atq; insanabiles è medio tollerentur. Hinc rogi exstructi atq; incensi, hinc patibula & furcæ, futura Lutheranorū diversoria, erecta sunt: quod quidem unicum contagiosum hujus